

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ และ นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๓) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท โรตอปลาส จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ ราย) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

สรุปข้อเท็จจริง

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขา สายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ในวงเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และในวงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ตกลงเสียดอกเบี้ยในอัตรา MINIMUM OVERDRAFT RATE ต่อปี มีกำหนดชำระคืน ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และภายในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ตามลำดับ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ลูกหนี้ที่ ๓ และนายเชษฐ โฆษะวิสุทธิ์ ทำสัญญาค้ำประกันหนี้เบิกเงินเกินบัญชี และยอมผูกพันในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ นอกจากนี้ ลูกหนี้ที่ ๒ ยังได้ทำหนังสือสัญญา จำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไว้กับธนาคารฯ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาทั้งสองวงเงินดังกล่าว ธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ (เจ้าหนี้เดิม)

ได้ติดตามทวงถามให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารฯ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ บอกลูกหนี้สัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับลูกหนี้ที่ ๑ โดยให้ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้ และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๒

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคาร ดีบีเอส ไทยทูน ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ฯ ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ โดยลูกหนี้ทั้งสามยังคงมีหนี้ค้างชำระเจ้าหนี้ (โจทก์) รวมเป็นเงิน ๓๓,๒๓๕,๓๕๕.๐๗ บาท เจ้าหนี้ (โจทก์) ได้ประเมินราคาทรัพย์สินที่จำนองไว้ทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔,๓๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามแล้ว ลูกหนี้ทั้งสามยังคงเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เป็นเงินจำนวน ๒๘,๙๑๕,๓๕๕.๐๗ บาท

บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) เห็นว่า ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามแล้วสองครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ลูกหนี้ทั้งสามได้รับหนังสือทวงถามทั้งสองครั้งดังกล่าวโดยชอบแล้ว แต่เพิกเฉย และจากการตรวจสอบทรัพย์สิน ไม่ปรากฏว่า ลูกหนี้ทั้งสามมีทรัพย์สินอื่นใด นอกจากทรัพย์สินจำนองที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย

คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคาร ดีบีเอส ไทยทูน จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ดังนี้

๑. กรณีหนี้เบิกเงินเกินบัญชี ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคาร ดีบีเอส ไทยทูน จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ วงเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ โดยตกลงใช้บัญชีกระแสรายวัน เลขที่ ๐๑๒ - ๑ - ๐๒๓๘๗ - ๓ สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท

เป็นบัญชีแห่งนี้ ตกลงเสียดอกเบี้ยทบต้นในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีลูกหนี้ที่ ๒ ได้ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ ได้เดินสะพัดทางบัญชีเรื่อยมา แต่เนื่องจากมีการส่งจ่ายเงินจากบัญชีมากกว่านำเงินเข้าชำระหนี้เพื่อหักถอนบัญชี ทำให้บัญชีเงินฝากกระแสรายวันของลูกหนี้ที่ ๑ มียอดเป็นลูกหนี้เรื่อยมา ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ จึงได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญา และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ โดยในวันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๕,๘๕๔,๕๑๘.๘๓ บาท และเป็นหนี้ดอกเบี้ยค้างชำระทั้งนี้ส่วนที่อยู่ในวงเงินและหนี้ส่วนที่เกินวงเงินตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) เป็นเงินจำนวน ๒,๓๕๘,๖๑๘.๐๕ บาท รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยหนี้เบิกเงินเกินบัญชีถึงวันฟ้อง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๒,๒๕๓,๕๓๖.๕๖ บาท

๒. กรณีหนี้เงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ ฉบับ ฉบับที่หนึ่ง ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นเงิน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท ฉบับที่สอง ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๑ เป็นเงิน ๒๐,๓๐๐,๐๐๐ บาท (แต่ต่อมาขอเบิกใช้เงินกู้เพียงจำนวน ๗,๒๕๗,๐๓๖.๕๑ บาท) โดยตกลงเสียดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพฯ สัญญาฉบับที่หนึ่ง มีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ ส่วนสัญญาฉบับที่สอง มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือสัญญาเงินกู้แล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ผ่อนชำระหนี้ให้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ หลายครั้ง แต่ยังคงชำระหนี้ไม่หมด จนถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) ปรากฏว่า ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้ตามสัญญาเงินกู้ฉบับที่หนึ่ง รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๑,๒๓๖,๔๕๐.๕๒ บาท และเป็นหนี้ตามสัญญาเงินกู้ฉบับที่สอง รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๑,๖๔๕,๒๒๓.๘๗ บาท

๓. กรณีหนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญาเงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ เป็นหลักฐานให้ไว้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ เพื่อใช้ในการพัฒนาที่ดินและชำระค่าเครื่องจักร เป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา จำนวน US \$ ๕๐๐,๐๐๐ โดยยินยอมเสียดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินกู้ให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย SIBOR บวกเพิ่มอีกร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ และในการขอเบิกรับเงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ จะต้องออก

ตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารฯ ปรากฏว่า เมื่อตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระหนี้ ลูกหนี้ที่ ๑ ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ ได้ จึงได้ออกตัวสัญญาใช้เงินและชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ หลายครั้ง ครั้งสุดท้าย คงค้างชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งครบกำหนด วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ จำนวน US \$ ๒๗๗,๗๗๗.๘๐ ธนาคารฯ ได้เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสกุลบาท เป็นเงินจำนวน ๑๑,๓๖๑,๑๒๒.๐๒ บาท ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๑ นับถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) เป็นเงินจำนวน ๕,๔๖๐,๑๑๓.๐๔ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๑๖,๘๒๑,๒๒๕.๐๖ บาท

๔. กรณีนี้ตามหนังสือคำประกัน (การขอให้ธนาคารออกหนังสือคำประกัน) ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับรองขอให้ธนาคารดีบีเอส ไทยทงูฯ ออกหนังสือคำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบุคคลหรือนิติบุคคลต่างๆ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าลูกหนี้ที่ ๑ และหรือบุคคลหรือนิติบุคคลไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือเงื่อนไขที่ขอให้ธนาคารฯ คำประกันธนาคารฯ จะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินให้แก่เจ้าหนี้ และถ้าธนาคารฯ ได้ใช้เงินแก่เจ้าหนี้ไปตามภาระคำประกันหรือธนาคารได้รับความเสียหายใดๆ อันเกิดจากการออกหนังสือคำประกันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ ตกลงยินยอมชดใช้เงินตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทนไป หรือตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหายจนครบถ้วน พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บได้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดในขณะนั้น นับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทน หรือนับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหาย จนกว่าธนาคารฯ จะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน ในการทำหนังสือรับรองดังกล่าว มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ยอมตนเข้าทำสัญญาคำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือรับรองแล้ว ธนาคารดีบีเอส ไทยทงูฯ ได้ทำหนังสือคำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบริษัท ไทยโพลีเอทธิลิน จำกัด และหรือบริษัท ไทยโพลีโพรลีน จำกัด และหรือบริษัท เคมีภัณฑ์สยาม จำกัด ในการสั่งซื้อสินค้า และหรือในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดสัญญาการซื้อขายสินค้า และหรือจ้างทำของต่อบริษัทคู่สัญญา ธนาคารฯ ได้ชำระเงินแทนลูกหนี้ที่ ๑ ให้แก่บริษัทคู่สัญญาเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังจากธนาคารฯ ได้ชำระหนี้แทนไปแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ มิได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ธนาคารฯ และเมื่อคิดดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) จำนวน ๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑,๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท

หนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี สัญญาเงินกู้ สัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ และหนี้ตามหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) ของลูกหนี้ที่ ๑ ดังกล่าว เมื่อคดียอดหนี้ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ภายใต้ข้อกำหนดของสัญญาดังกล่าว ธนาคารฯ ตกลงโอนสิทธิของตนให้บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ หรือนิติบุคคลที่เหมาะสมรายหนึ่งหรือหลายราย ซึ่งได้รับโอนสิทธิภายใต้สัญญาซื้อขายหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว รวมทั้งสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ ค้ำประกันที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ดังนั้น เมื่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสามในคดีนี้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว สิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อของลูกหนี้ทั้งสามที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ จึงตกแก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์โดยผลของกฎหมาย

เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว ๒ ครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ลูกหนี้เพิกเฉย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เห็นว่า ลูกหนี้ทั้งสามเป็นหนี้ผู้เป็นโจทก์จำนวนแน่นอนและหนี้ถึงกำหนดแล้ว โดยลูกหนี้ที่ ๑ เป็นนิติบุคคล เป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท ลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นบุคคลธรรมดา เป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ตีราคาหลักประกันของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ ที่เป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียนจำนองไว้เป็นเงินจำนวน ๘,๒๒๔,๒๑๖ บาท เมื่อนำมาหักกับจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้ที่ ๑ ลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ จำนวน ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท แล้วคงเหลือหนี้ อีก จำนวน ๔๕,๒๖๐,๓๘๖.๒๐ บาท

ตามคำให้การของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ในคำร้องที่หนึ่ง และลูกหนี้ทั้งสามในคำร้องที่สอง ได้ความสรุปเหมือนกันว่า ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และต่อสู้ว่าหนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ทั้งสามยังมีความสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็น

โจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควรที่จะถูกพิทักษ์ทรัพย์อย่างเด็ดขาดและไม่สมควรที่จะถูกสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย นอกจากนั้นตามคำร้อง (โต้แย้ง) ที่ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ยื่นต่อศาลล้มละลายกลางทั้งสองคำร้องก็ได้ความสรุปเหมือนกัน โดยผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การที่ได้โต้แย้งไว้ พร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นหรือไม่

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสองให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องทั้งสองไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป และเนื่องจากคำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกันและวินิจฉัยไปพร้อมกัน

ประเด็นพิจารณา

ตามคำร้องทั้งสองคำร้องนี้ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

๑. ปัญหาว่า ผู้ร้องไม่ได้ระบубทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ว่า มาตราใดที่ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

เห็นว่า คำบรรยายโต้แย้งของผู้ร้องที่กล่าวถึงเรื่องการรับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้เข้าใจได้ว่าหมายถึง บทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

ดังนั้น จึงมีประเด็นพิจารณาตามคำร้องว่า

(๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

(๓) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

๒. ประเด็นตาม (๑) ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ นั้น

เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ มิได้ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี กรณีตามคำร้องดังกล่าว จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๓. ประเด็นตาม (๒) และประเด็นตาม (๓) ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น เห็นว่า

๓.๑ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติทั่วไป ที่รับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญเอง โดยตัวบทมาตรานี้มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิเสรีภาพหรือให้อำนาจใดๆ แก่บุคคลหรือองค์กร อันจะนำมาอ้างได้ว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นี้ได้

๓.๒ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งหมายถึงการรับรองสิทธิและเสรีภาพที่ได้มีการบัญญัติในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ตัวบทมาตรานี้มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพหรือให้อำนาจใดๆ แก่บุคคลหรือองค์กร อันจะนำมาอ้างได้ว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ นี้ได้

๓.๓ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติหลักการที่รับรองให้บุคคลสามารถอ้างเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ กรณีถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ในเรื่องนั้นๆ แต่ไม่อาจนำมาอ้างว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ นี้ได้

๓.๔ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตีไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

๓.๕ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

ดังนั้น ประเด็นตาม (๒) ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตีซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และประเด็นตาม (๓) ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

คงมีประเด็นตามคำร้อง ที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า

๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และ

๒) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๒๖๕ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือ คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่ง ความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ทันทีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของ ศาลอันถึงที่สุดแล้ว

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๘ ตี การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคาร พาณิชยอื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕ ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตาม มาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยก ข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้รับชำระหนี้เดิมให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินและหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประเด็นการวินิจฉัย

๑. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

๑. ประเด็นว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้วางหลักทั่วไปในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ และจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกฎหมายดังกล่าวจะต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่ปรากฏว่า กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับมาก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แม้อาจได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ก็ไม่มีส่วนการอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมายดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ฯ ก็เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไปอยู่แล้ว โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐให้เหมาะสม เพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงาน การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี นั้น บัญญัติเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นว่า ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติให้เพิ่มมาตรา ๓๘ ตรี ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีเหตุผลในการบังคับใช้ว่า เป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง และเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับพระราชกำหนดดังกล่าว ก็ได้บัญญัติ

ให้เพิ่มมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ว่า “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ทำให้เห็นได้ว่าการตราพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ ไม่ได้กระทบสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค แต่อย่างใด ดังนั้น มาตรา ๓๘ ตีแห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ ซึ่งบัญญัติเงื่อนไขการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่มีการควบกิจการว่า การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งลูกหนี้ยังมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

๒. ประเด็นว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้วางหลักทั่วไปในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค โดยให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์ มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น และให้ถือว่า การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้น เห็นได้ชัดว่า เมื่อยังไม่มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค ซึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระมีตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบกับมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แม้จะบัญญัติให้การโอนสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ไม่ต้องบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แต่ลูกหนี้ก็ยังมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ